

Handläggare
Engström Bo

Datum
2015-07-08

Diarienummer
ALN-2015-0166.54

Äldrenämnden

Yttrande om handlingsprogram Uppsala brandförsvaret 2016-2019

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att fastställa förslag till yttrande som remissvar på räddningsnämndens remiss om handlingsprogram för Uppsala brandförsvaret 2016-2019, och

att ge äldreförvaltningen i uppdrag att följa upp äldrenämndens handlingsprogram från 2012 enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Sammanfattning

Räddningsnämnden har uppdaterat sitt handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Programmet innehåller nya målbeskrivningar och en utvecklad riskanalys. Här framgår bland annat att äldre är en särskilt utsatt grupp, något som motiverar särskild uppmärksamhet, inte minst på grund av den kraftiga ökningen av mycket gamla personer i Uppsala. Eftersom flertalet äldre befinner sig utanför nämndens verksamheter ser nämnden gärna bredare och kompletterande förebyggande initiativ i samarbete med brandförsvaret. Äldrenämnden antog ett eget handlingsprogram enligt LSO 2012-08-30. Sedan dess har flera initiativ tagits för att stärka det egna brandförebyggande arbetet; checklistor i hemvården, utvecklade krav kring brandförebyggande arbete i förfrågningsunderlag och avtal m.m. **Det har dock inte gjorts någon särskild uppföljning av äldrenämndens handlingsprogram.**

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl
Direktör

Bilagor

1 Yttrande över remiss om handlingsprogram för Uppsala brandförsvaret 2016-2019

2 Remiss

Handläggare
Engström Bo

Datum
2015-08-27

Diarienummer
ALN-2015-0166

Remiss från Räddningsnämnden om Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret 2016-2019

Äldrenämnden har tagit del av det uppdaterade förslaget till handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Nämnden noterar att handlingsprogrammet innehåller nya målformuleringar, vilka på ett tydligt sätt anger prioriteringar och önskvärd inriktning för säkerhetsarbetet. Positivt är även att de förväntas vara möjliga att följa upp med indikatorer som anger graden av måluppfyllelse.

Det nya programmet innehåller även en utvecklad riskanalys. Av riskanalysen framgår tydligt att den målgrupp som Äldrenämnden arbetar för utgör en särskilt utsatt grupp. Det stora flertalet av de personer som omkommit i brand i byggnad är personer över 65 år.

När det gäller brandsäkerhet gäller generellt, särskilt bland personer i nämndens verksamheter, att äldre kan ha svårigheter att förflytta sig själva och dessutom ha svårigheter att tolka sinnesintryck från brandlukt, rök eller larmsignaler. Viktigt för nämndens verksamheter är därför såväl förebyggande insatser och korta insatstider i händelse av olycka.

Sedan 2012-08-30 har nämnden fastställt ett eget handlingsprogram enligt LSO. Genom förebyggande arbete ska förmågan att hantera störningar och allvarliga händelser förbättras. Flera initiativ har också tagits sedan 2012. I samarbete med brandförsvaret har rutiner implementerats för riskanalyser med hjälp av checklistor inom hemvården. I förfrågningsunderlag och avtal finns specificerade krav kring det brandförebyggande arbetet för de utförare som kommunen anlitar. Dessa gäller bl.a. att de ska genomföra utbildningar i samarbete med brandförsvaret. Under hösten kommer även handläggare att utbildas i brandförebyggande arbete. Andra initiativ handlar om hälsofrämjande insatser bland äldre, fallpreventivt arbete m.m. Däremot har inte nämndens handlingsprogram och dess riskanalys varit föremål för någon särskild uppföljning sedan 2012. Räddningsnämndens remiss erinrar därför om behovet av en sådan.

Under den närmaste tioårsperioden, åren 2015-2025, förväntas andelen äldre personer över 80 år öka med drygt 50 % eller ca 5000 personer i Uppsala. Kommande tioårsperiod förväntas en antalsmässig ökning i samma storlek. Ökningen av antalet mycket gamla personer är proportionellt större än ökningen i andra åldersgrupper, varför mycket gamla personer kommer att utgöra en betydligt större del av befolkningen i det framtida Uppsala. Inför detta scenario är av största vikt att hänsyn och överväganden kring äldre personers behov finns med i planeringen av framtidens räddningstjänst.

Huvuddelen av den äldre befolkningen i Uppsala, närmare 90 %, klarar sig utan stöd i form av hemvård eller särskilt boende. Ytterligare äldre kommer samtidigt i kontakt med Äldrenämnden genom uppsökande verksamhet eller via mötesplatser. Likafullt finns stora grupper som inte berörs av säkerhetsarbetet från nämndens sida.

Mot den bakgrunden vill nämnden erinra om vikten av att andra och bredare initiativ tas riktade specifikt mot äldre personer. Nämnden ser alltså behov av ytterligare initiativ, bland annat av det slag som tidigare också förekommit i samarbete med brandförsvaret, riktade mot äldre personer i ordinärt boende. Det kan också finnas anledning att gemensamt genomföra uppdaterade riskanalyser kring delar av nämndens verksamheter, t.ex. vissa särskilda boenden.

Slutligen anser nämnden att det vore positivt om det i en framtid vore möjligt att presentera någon form av jämförelseuppgifter för att underlätta bedömningar av räddningstjänstens dimensionering och operativa förmåga i Uppsala. Om kommunsamarbetet kunde belysas i förhållande till andra verksamheter underlättas ju bland annat skälighetsbedömningar. Nämnden tror även att sådana uppgifter, i likhet med utveckling och användning av jämförelsetal inom nämndens verksamhetsområde, kan stimulera till kvalitetsutveckling.

Äldrenämnden

Monica Östman
Ordförande

Annie Arkeback Morén
Nämndsekreterare

RÄDDNINGSNÄMNDEN

Dnr: RÄN-2015-0170

REMISS

2015-06-26

E-postmottagare enligt lista

Remiss av Tierps, Uppsala och Östhammars kommuners förslag till handlingsprogram 2016-2019 enligt lag om skydd mot olyckor

Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner bedriver sedan 2012 räddningstjänst i en gemensam nämnd med säte i Uppsala kommun. Nämndens verksamhet bedrivs i förvaltningen Uppsala brandförsvaret.

Ett handlingsprogram ska enligt lag om skydd mot olyckor upprättas för kommunernas förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. I lagen ges ett antal uppdrag till kommunerna. I avtalet för den gemensamma nämnden regleras att samordningsansvaret för skydd mot olyckor ligger kvar i respektive kommun, medan övriga uppdrag hanteras av nämnden. Det är dessa uppdrag som ligger till grund för målen i föreliggande förslag till handlingsprogram.

Förslaget till handlingsprogram har tagits fram genom en omfattande process. Det är nämndens uppfattning att en bred delaktighet är viktigt för kvaliteten i det slutgiltiga handlingsprogrammet. Samverkan med andra aktörer i samhället är också en förutsättning för att nå flera av nämndens mål. Därför är remissförfarandet inte bara ett krav enligt lagen utan en uppriktig förhoppning från nämnden om synpunkter, tankar och bidrag som ytterligare kan bidra till handlingsprogrammets utformning.

Mot bakgrund av ovanstående bereds ni härmed möjlighet att svara på bifogad remissutgåva av förslag till handlingsprogram för Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner.

Vi ber om ert svar via e-post **senast måndagen den 7 september** till brandforsvaret@ uppsala.se.

Frågor kring handlingsprogrammets innehåll riktas i första hand till undertecknade.

På räddningsnämndens uppdrag

Anders Fridborg
Biträdande brandchef
anders.fridborg@ uppsala.se
0708-562136

Johan Svebrant
Brandingenjör
johan.svebrant@ uppsala.se
018-7273124

VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

Sändlista

Handlingsprogram 2016- 2019 för Uppsala kommun

Kommunala instanser

- Gatu- och samhällsmiljönämnden: gatu-samhallsmiljonamnden@ uppsala.se
- Idrotts- och fritidsnämnden: idrotts-fritidsnamnden@ uppsala.se
- Kulturnämnden: kulturnamnden@ uppsala.se
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden: miljoforvaltningen@ uppsala.se
- Omsorgsnämnden: omsorgsnamnden@ uppsala.se
- Plan- och byggnadsnämnden: plan-byggnadsnamnden@ uppsala.se
- Socialnämnden: socialnamnden@ uppsala.se
- Utbildningsnämnden: utbildningsnamnden@ uppsala.se
- Äldrenämnden: aldrenamnden@ uppsala.se
- Kommunstyrelsen: kommunstyrelsen@ uppsala.se
- Tierps kommun: medborgarservice@ tierp.se
- Östhammars kommun: kommunstyrelsen@ osthammar.se

Regionala/Statliga instanser

- Länsstyrelsen i Uppsala län: [uppsala@ lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@ lansstyrelsen.se)
- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap: registrator@msb.se
- Polismyndigheten: registrator.mitt@polisen.se
- Landstinget i Uppsala län: landstinget@lul.se
- Kustbevakningen: registrator@kustbevakningen.se
- Sjöfartsverket: sjofartsverket@sjofartsverket.se
- Försvarsmakten: exp-hkv@mil.se

Kommunal räddningstjänst

- Räddningstjänsten Enköping-Håbo: raddningstjanst@rtjeh.se
- Sala-Heby Räddningstjänst : raddningstjansten@sala.se
- Gästrike Räddningstjänst: gastrike.raddning@gavle.se
- Brandkåren Attunda: mail@brandkaren-attunda.se
- Räddningstjänsten Norrtälje: raddningstjansten@norrtalje.se
- Storstockholms brandförsvaret: registrator@ssbf.brand.se
- Södertörns brandförvarsförbund: brandforsvaret@sbff.se
- Räddningstjänsten Gotland: registrator-tn@gotland.se

Frivilligorganisation

- LRF: registrator@lrf.se
- Svenska brandskyddsföreningen: sbf@svbf.se
- Försvarsmakten: exp-hkv@mil.se
- Svenska kyrkan Uppsala stift: [uppsalastift@svenskakyrkan.se](mailto: uppsalastift@svenskakyrkan.se)
- Uppsala moské: info@uppsalamoske.se
- Röda korset Uppsala: [uppsalaberedskap@redcross.se](mailto: uppsalaberedskap@redcross.se)
- Uppsala lottakår: info.uppsalalottakar@gmail.com
- Blå stjärnan Uppsala: [uppsala@svenskabl原因stjarnan.se](mailto: uppsala@svenskabl原因stjarnan.se)
- Uppsala bilkår: [uppsalabilkar@gmail.com](mailto: uppsalabilkar@gmail.com)
- Svenska brukshundsklubben: Uppsala ordforande@sbkuppland.se
- Upplands idrottsförbund: kansliet@uppland.rf.se
- Svenska sjöräddningssällskapet: info@ssrs.se

UPPSALA BRANDFÖRSVAR. I SAMHÄLLET'S TJÄNST SEDAN 1892

HANDLINGSPROGRAM

FÖR FÖREBYGGANDE VERKSAMHET OCH RÄDDNINGSTJÄNST ENLIGT LAGEN (2003:778)
OM SKYDD MOT OLYCKOR FÖR TIDSPERIODEN 2016-2019

VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

Postadress: Uppsala kommun, Räddningsnämnden, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 30 00 (växel) • Fax: 018-727 30 19
E-post: brandforsvaret@ uppsala.se
www. uppsala.se

Sammanfattning

Alla kan drabbas av en brand eller olycka. Räddningsnämndens verksamhet syftar till att skapa en trygg och säker miljö för de som bor, verkar och vistas i kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar – oavsett kön eller könsuttryck, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, trosuppfattning eller annan omständighet.

För att nå handlingsprogrammets inriktningsmål och uppnå en trygg och säker miljö förutsätts samverkan och samarbete med flera aktörer.

Inriktningsmål för 2016-2019 är:

- 1. Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor**
- 2. Stärka förmågan till krisberedskap**
- 3. Återuppta planering för civilförsvaret och räddningstjänst under höjd beredskap**
- 4. Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer**
- 5. Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen**
- 6. Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning**
- 7. Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras**
- 8. Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor**

Uppsala brandförsvaret är sedan 2012-01-01 en gemensam organisation för kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar. Detta handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor är det andra gemensamma programmet och baseras på en uppdaterad riskanalys för de tre kommunerna.

Riskanalysen visar att det finns tydliga skillnader mellan de tre kommunernas riskbilder. Socioekonomiska faktorer, geografi, infrastruktur och verksamheter skiljer sig mycket åt, vilket avspeglas i riskerna. Storstad och landsbygd uppvisar stora olikheter. Riskanalysen har fördjupat insikterna för organisationens förutsättningar och utmaningar.

Processen att ta fram ett nytt, gemensamt handlingsprogram har skett genom omfattande dialog med medarbetare och medborgare. Förutom att ge en ökad förståelse och insikt i allmänhetens förväntningar på räddningstjänstens verksamhet har det bidragit till bättre förståelse för och förutsättningar att arbeta mot de i handlingsprogrammet beslutade målen.

Ett handlingsprogram ska enligt lagen redovisa förmåga och resurser; inte bara så som det ser ut idag utan även vad man avser skaffa. Då både förmåga och resurser är sådana som utvecklas kontinuerligt är det svårt att lämna alltför detaljerade redovisningar av dessa.

Uppsala kommun är värdkommun för räddningsnämnden och nämnden ingår därmed i kommunens styrsystem. Hur handlingsprogrammet förhåller sig till övriga kommunala styrdokument redovisas översiktligt i programmet. Uppsala kommuns verksamhetsstyrningssystem är för närvarande under utveckling. Det är av största vikt att handlingsprogram och verksamhetsplaner bibehåller och gärna fördjupar en tydlig koppling till andra styrande dokument.